

Η ρευστή, χαοτική και ανεξέλεγκτη παγκόσμια και περιφερειακή κατάσταση επαναφέρει, επηρεάζει και ενδυναμώνει τις εκρηκτικές αναφορές του Ερντογάν, που αναζητεί κάποιες διεξόδους για τα ζητήματα της χώρας του και στοχεύει σε Ελλάδα, Κύπρο, Ιράκ/Κούρδους και ασφαλώς στα υπό έντονη δοκιμασία παλαιστινιακά εδάφη. Επιπρόσθετα -επειδή τα σχέδια της Αγκυρας, μισό αιώνα μετά την εισβολή στην Κύπρο, δεν έχουν τύχει κάποιες έστω οριακής αποδοχής και αναγνώρισης (σε συνδυασμό με τον κατοχικό ηγέτη Ερσίν Τατάρ)- οξύνει τις καταστάσεις, προσπαθώντας να νομιμοποιήσει την κατεχόμενη βόρεια Κύπρο, ενώ εκμεταλλεύεται και τον σχετικά πρόσφατα συσταθέντα οργανισμό των τουρκογενών κρατών (Αζερμπαϊτζάν Κιργιζία, Καζακ-

στάν, Ουζμπεκιστάν, με καθεστώς παρατηρητή την Ουγγαρία του αυταρχικού Ορμπαν).

Αν χρονικά λάβουμε υπ' όψιν ότι -παρά την κάθετη πώση της διμερούς αεροναυτικής έντασης στο πεδίο- ο Ερντογάν μάς υπενθυμίζει την προκλητική ατζέντα της «Γαλάζιας Πατρίδας», του τουρκολιβικού μνημονίου, των αμφισβητήσεων των θαλάσσιων πόρων, αλλά και των πολύ πρόσφατων κινήσεων των τουρκικών πολεμικών πλοίων στο χώρο Κάσου - Καρπάθου, οι μέχρι τώρα διμερείς επαφές σε υπουργικό επίπεδο δεν έχουν αποδώσει πολλά. Κρίσιμη θεωρείται η συνάντηση Μητσοτάκη - Ερντογάν στα τέλη Σεπτεμβρίου (στο περιθώριο της επίσκεψης 79ης Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ). Ο υπογράφων δεν αποκλείει από εκεί και πέρα μια σχετική χειροτέρευση στις

διμερείς σχέσεις που θα είναι συνάρτηση και επερχόμενων σοβαρών παγκόσμιων και περιφερειακών εκκρεμοτήτων. Προς το παρόν, οι όποιες προκλήσεις θα παραμείνουν λεκτικές και υπενθυμιστικές, ενώ στο Κυπριακό δεν υπάρχουν περιθώρια για επίλυσή του (με τα ισχύοντα προκλητικά δεδομένα της κατοχικής ηγεσίας).

Πάντως, χρονικά, ας λάβουμε υπ' όψιν ότι από την 1η Ιανουαρίου του 2025 η Ελλάδα θα είναι μη μόνιμο μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ για δύο χρόνια. Φυσικά, δεν μπορεί να επιβάλλει τις απόψεις της, αλλά, σε συνδυασμό με τη συνεργασία Κύπρου - Ε.Ε., θα επιδιώκει οριστικές προσπάθειες διατήρησης του θέματος στην επικαιρότητα. Το Κυπριακό δεν πρέπει να λησμονείται ως θέμα εισβολής και κατοχής.

© Σάββας Καλεντερίδης
Γεωστρατηγικός αναλυτής - συγγραφέας

Παραίτηση;

■ ΠΡΙΝ ΥΠΟΓΡΑΦΕΙ το τουρκολιβικό μνημόνιο (27 Νοεμβρίου 2019), ο υπογράφων -και όχι μόνο- είχε προειδοποιήσει με διάφορους τρόπους και με άρθρα και με τηλεοπτικές αναφορές για τις σχετικές προετοιμασίες Αγκυρας - Τρίπολης, που θα κατέληγαν με βεβαιότητα στην υπογραφή συμφωνίας οριοθέτησης των μεταξύ τους θαλάσσιων ζωνών.

Οι προειδοποιήσεις απευθύνονταν προσωπικά σε δύο υπουργούς Εξωτερικών, στον κ. Κατρούγκαλο και στον κ. Δένδια. Τελικά, έπεσαν στο κενό με τα γνωστά καταστροφικά αποτελέσματα.

Η Ελλάδα, που δεν άσκησε τις πιέσεις που έπρεπε πριν υπογραφεί το μνημόνιο, προέβη σε μια εξωφρενική κίνηση μετά την υπογραφή του. Ζήτησε την απέλαση του πρέσβη της Λιβύης, που ήταν ο «αδύναμος κρίκος» της υπόθεσης, αφήνοντας στην ψυχία του τον πρέσβη της Τουρκίας, η χώρα του οποίου ήταν ο ιθύνων νους του εγκλήματος.

Στη συνέχεια, η Ελλάδα, για να ακυρώσει, υποτίθεται, το τουρκολιβικό μνημόνιο, προχώρησε στην υπογραφή συμφωνίας μερικής οριοθέτησης με την Αίγυπτο, η οποία αφήνει ακάλυπτη τη μισή Ρόδο και το σύμπλεγμα του Καστελλόριζου.

Να σημειωθεί ότι με το τουρκολιβικό μνημόνιο, το οποίο υπερασπίζεται με κάθε τρόπο και μέσο, των φρεγατών συμπεριλαμβανομένων, η Τουρκία προσπαθεί να επιβάλει και να κατοχυρώσει de facto ότι τα ελληνικά νησιά, της Κρήτης συμπεριλαμβανομένης, δεν δικαιούνται ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδα, πέραν των έξι ν.μ. που είναι το όριο των χωρικών υδάτων.

Ενώ η Τουρκία είναι αποφασισμένη να υπερασπιστεί και να επιβάλει -αν χρειαστεί ακόμα και με τη δύναμη των όπλων- το παράνομο τουρκολιβικό μνημόνιο, η Ελλάδα, με τη σειρά της, πρέπει ακριβώς το αντίθετο, δείχνοντας στην πράξη ότι δεν είναι διατεθειμένη να υπερασπιστεί και να επιβάλει την καθ' όλα νόμιμη, με βάση το Διεθνές Δίκαιο, ελληνοαιγυπτιακή συμφωνία.

Αυτή η διαφορά πολιτικής έγινε εμφανέστατη στην κρίση που ξέσπασε στην Κάσο. Η Τουρκία έστειλε πέντε πολεμικά πλοία και δήλωσε προς όλες τις κατευθύνσεις ότι δεν πρόκειται να επιτρέψει στην Ελλάδα να ασκήσει τα νόμιμα κυριαρχικά της δικαιώματα σε περιοχή της οριοθετημένης ΑΟΖ με τη συμφωνία με την Αίγυπτο.

Και η Ελλάδα επέλεξε την οδό της παραίτησης, για να ξεπεραστεί η κρίση. Μετά τις τηλεφωνικές συνεννοήσεις μεταξύ Γεραπετρίτη - Φιντάν, επέτρεψε αργά το βράδυ στο ιταλικό πλοίο να ζητήσει από την Τουρκία έκδοση παράνομης NAVTEX, για να του επιτρέψουν τα τουρκικά πολεμικά να συνεχίσουν την έρευνά του πέραν των χωρικών υδάτων της Κάσου, δηλαδή μέσα σε περιοχή «τουρκικής δικαιοδοσίας», δηλαδή εντός περιοχής οριοθετημένης με το τουρκολιβικό μνημόνιο.

Και μετά ακολούθησαν οι επιστημονικές ευχαριστίες της Τουρκίας, δηλαδή του τουρκικού υπουργείου Αμυνας τις οποίες δεν υιοθετούμε, αλλά παραθέτουμε για να βγάλουν οι αναγνώστες μας μόνοι τους τα συμπεράσματά τους: «Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις ελληνικές και τις ιταλικές Αρχές για τον σεβασμό τους στη θαλάσσια δικαιοδοσία μας και για τη συνεργασία τους».

Του **ΘΑΝΟΥ ΜΩΡΙΑΤΗ**
th.moriatis@realnews.gr

Επειτα από μια πολύ σύντομη περίοδο σχετικής ηρεμίας στις σχέσεις Ελλάδας και Τουρκίας, οι εντάσεις έρχονται ξανά στο προσκήνιο, με τις προκλήσεις από τη γειτονική μας χώρα να κλιμακώνονται. Οι **Αθανάσιος Δρούγος**, **Αλέξανδρος Δεσποτόπουλος** και **Σάββας Καλεντερίδης** αναλύουν στη **Realnews** τη ρητορική και τις κινήσεις του Προέδρου **Ερντογάν**, ιδιαίτερα με αφορμή τα 50 χρόνια από την τουρκική εισβολή στην Κύπρο, ενώ προβλέπουν ότι η ένταση στις διμερείς σχέσεις θα συνεχιστεί, παρά τις διπλωματικές προσπάθειες για επίλυση των διαφορών μέσω διαλόγου.

